A.° 1853. N.° 215.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Dingsdag den 6 December.

BUITENLAND.

LONDEN den 3 december.

De eerste minister *Aberdeen* is sedert eenige dagen ernstig ongesteld, zoo zelfs dat hem zulks de verrigting zijner ambtsbezigheden belet.

— Voor de dienst tusschen Liverpool en New-York wordt hier eene stoomboot van 3060 tonnenlast gebouwd, die de lengte van 360 en de breedte van 45 Engelsche voeten hebben zal. Zij zal de *Persia* heeten.

— Men vreest dat de *Marshall*, een schroefstoomschip van 300 ton, het eigendom der Elbe- en Humberstoombootmaatschappij, in de vaart tusschen Hamburg en Hull, verongelukt is. Behalve toch dat het reeds maandag te Hull had moeten aankomen, en men tot gisteren toe nog niets daarvan vernomen had, terwijl eene boot van dat stoomschip in de Noordzee drijvende is gevonden, rapporteert de equipage van een te Hull gearriveerd Zweedsch schip, hoe dit, in den nacht van maandag, bij zeer donker weder, door een schroefstoomboot is aangevaren, en het aanroepen, ten einde den naam van dat vaartuig te vernemen, onbeantwoord gebleven was.

PARIJS den 4 december.

Bij besluit des Keizers, heden in het officiële dagblad vervat, is de vrijstelling van de betaling der scheepvaartregten voor de met granen en meel geladen schepen tot den 31 julij des volgenden jaars geprorogeerd.

— Gisteren is, onder het voorzitterschap des Keizers, op het paleis der Tuileriën een langdurige Ministerraad gehouden.

— Men beschouwt hier de benoeming van verscheiden senatoren als na op handen.

— Op last des Ministers van Marine zijn eergisteren te water gelaten: te Cherburg de brik der eerste klasse *Beaumanoir*, te Brest de *Duquesne*, te Lorient de *Annibal* en te Toulon de *Fleurus*; de drie laatsten schroefschepen van 100 stukken en van 650 paardenkrachten.

— Reeds werd met een woord gewag gemaakt van de toespraak, door den generaal *Baraguay d'Hilliers* na zijne aankomst te Konstantinopel tot den Sultan gerigt. De *Moniteur* deelt thans die toespraak in haar geheel mede; zij luidt dus:

„ Sire, ik heb de eer Uwe Majesteit de geloofsbrieven aan te bieden van Zijne Keizerlijke Majesteit, mijn doorluchtigen Souverein, welke mij bij de Verhevene Porte in hoedanigheid van gezant accrediteren. In de moeijelijke omstandigheden waarin de Ottomannische Regering zich bevindt, acht ik mij gelukkig door Z. M. keizer *Napoleon* verkozen te zijn, om Z. K. M. den Sultan de verzekering zijner vriendschap te hernieuwen. Frankrijk is de oudste, de meest belangelooze der bondgenooten van de Verhevene Porte. Zijne opregtheid zou niet in twijfel getrokken kunnen worden. Frankrijk vreest den oorlog niet. Getrouw aan den geest zijner zending, door keizer *Napoleon* zelven geopenbaard, wil Frankrijk den vrede, doch het wil dien duurzaam, wettig, eervol voor zich en zijne bondgenooten. Met dit doel heeft Z. M. keizer *Napoleon*, in overeenstemming met zijne magtige bondgenoote, de Souvereine van Groot-Brittanje, zijne vloot naar het Oosten gezonden. Vertrouwen stellende in de herhaalde verzekeringen van het Petersburger Kabinet, hoopt hij nog dat het geschil, hetwelk tusschen de Verhevene Porte en het Hof van Rusland is gerezen, uit den weg zal kunnen worden geruimd; dat deze voorbijgaande verstoring, het vraagstuk der integriteit van het Ottomannische Rijk uitmakende, alleen eene onafhankelijkheid zal bevestigen, even veel van waarde voor geheel Europa als noodig voor de handhaving van den vrede der wereld. Z. K. M. de Sultan kan er op rekenen, dat Z. M. keizer *Napoleon*, die zoo goed de behoeften, de gevoelens en de waardigheid van Frankrijk begrijpt, met dit doel zijnen steun aan Z. K. M. den Sultan zal verleenen, en ik meen de getrouwe tolk van zijnen wil te zijn door daarvan de verzekering te geven. Ik neem deze gelegenheid waar om Uwe Keiz. Majesteit de vurige begeerte kenbaar te maken, om met alle mijne krachten toe te brengen tot de handhaving der oude en goede betrekkingen, welke Frankrijk steeds met de Verhevene Porte heeft onderhouden, en ik breng aan de voeten van Uwe Keizerlijke Majesteit de hulde van mijn diepen eerbied."

— Mons.r *Sacconi*, de nieuwe nuntius van den Paus in Frankrijk, is van Civita-Vecchia te Marseille aangekomen en heeft van daar de reis naar deze hoofdstad voortgezet.

— Het Spaansche Ministerie heeft den 29sten ll. de begrooting aan de Cortès aangeboden en magtiging verzocht tot het heffen der belastingen. Het verdrag nopens den letterkundigen eigendom tusschen Frankrijk en Spanje is den 26sten ll. te Madrid geteekend.

KEULEN den 4 december.

In de half-officiële *Preussische Correspondenz* van den 2 dezer leest men: „ In verband met de dezer dagen in de Nederlandsche Tweede Kamer gehouden discussie over de uitvoering van den spoorweg tusschen Oberhausen en Arnhem kan medegedeeld worden, dat den 22 november jongstl. met het leggen der aardenbaan voor dezen spoorweg een begin gemaakt is en dat de directie der Keulen-Mindener spoorweg-maatschappij de magtiging heeft ontvangen om ook op het grensstation, van Etten uit, de aardewerken onverwijld te doen aanvangen."

— Het kruidmagazijn bij de Wenzelspoort te Naumburg is den 30sten der vorige maand, door onbekende oorzaak, in de lucht gesprongen en geheel vernield. Een nabijgelegen huis werd door deze ontploffing geheel onbewoonbaar en onder de puinen van het magazijn vond men een misvormd lijk.

— Een zevental geneesheeren en heelmeesters te Jena wil zich eerlang naar het Turksche leger begeven, om den Turken hunne diensten aan te bieden.

— De Hertog en Hertogin van Nemours hebben Weenen den 30sten laatstleden verlaten en de terugreis naar Londen aangenomen. De Keizerlijke Familie zou hun wegens de naauwere hereeniging van de beide takken der Bourbons geluk hebben gewenscht. Echter ontkennen de ministeriële Weenerbladen ten sterkste dat de Oostenrijksche of eenige andere Europesche Regering om politieke redenen de hand in deze zaak gehad zou hebben.

— Volgens eergisteren te Weenen ontvangen berigt, bevond zich de Turksch-Egyptische vloot in den Bosphorus en werd den 29 november uit Bucharest geschreven dat de Russen bij Giurgewo verschansingen aanlegden.

Brieven uit Bucharest, tot 22 november, zeggen dat vorst *Gortschakoff* met groote gestrengheid te werk gaat tegen allen die zich maar eenigzins ongunstig over de Russen en hun beheer durven uitlaten. Lieden uit de lagere volksklassen worden deswege met stokslagen getuchtigd en vrouwen uit den hoogeren stand hebben de waarschuwing ontvangen dat de dames in Polen gestraft worden, wanneer zij zich gesprekken veroorloven welke den autoriteiten niet welgevallig zijn.

Het grootste gedeelte der Russische troepen welke bij Oltenitza gestaan hebben is naar Klein-Wallachije gerigt geworden. Het legerkorps onder den generaal *Osten Sacken* zou denkelijk niet voor tegen de helft dezer maand Wallachije kunnen bereiken.

— Rijnhoogte te Keulen 3 december 3 voet 10½ duim Keulsch peil (4 voet ½ duim Rijnlandsch).

WEENEN den 5 december.

De Conferentie van de Gezanten der vier groote Mogendheden hier ter stede zendt morgen voorslagen tot schikking aan de Porte. De vredesonderhandelingen zullen, volgens dezelve, zelfs dan nog worden voortgezet, wanneer de begonnen vijandelijkheden niet werden geschorst. Men schijnt niet te twijfelen aan het aannemen der voorslagen. *A. H.*

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 4 december.

Z. M. heeft bij onderscheiden besluiten, gedagteekend den 1 en 2 dezer, goedgevonden te benoemen: bij het wapen der infanterie, tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luit. *H. P. van Walt*, van het corps, en bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot paardenarts der 2de klasse (naar ouderdom van rang) den paardenarts der 3de klasse *J. E. C. Schook*, van gemeld personeel.

Z. M. heeft, bij besluit van den 2 dezer, goedgevonden den 1sten luitenant *H. G. P. Orlop*, van het 6de regement infanterie, ingevolge zijne aanvrage, op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan te bepalen op *f* 700.

Bij besluit van den 28sten ll. heeft Z. M. goedgevonden te benoemen: tot 2de luit. bij het wapen der inf., bij het 1ste reg., den sergeant *J. F. J. Strengnarts*, van het 4de reg. van het wapen; bij het 2de reg. de sergeanten *J. C. P. A. Lanzing*, van het 1ste reg. infanterie, *K. K. den Exter van den Brink*, van het reg. grenadiers en jagers, alsmede den fourier *W. A. J. J. Kraal*, van het 8ste reg. infanterie; bij het 4de reg., den sergeant *J. J. Roelants*, van het corps, en den fourier *L. C. Eras*, van het 2de reg. infanterie; bij het 5de reg., den sergeant *W. H. M. C.* baron *Sweerts de Landas*, van het 4de reg. van het wapen, en bij het 7de reg. den fourier *J. H. Folkerts*, van het corps.

— Z. Exc. de Minister van Kolonien heeft, krachtens magtiging van Z. M. den Koning, voor de dienst in Nederlandsch Indië, om aldaar onderwijs te geven in de laagste klasse der gouvernementscholen, benoemd de navolgende 12 jongelingen: *L. G. van der Hoek*, ondermeester te 's Hertogenbosch; *J. Leegstra*, kweekeling te 's Hertogenbosch; *H. Vierdag*, ondermeester te Oldebroek; *A. van Velsen*, hulponderwijzer te Giesen-Nieuwkerk; *J. A. C. Durieux*, hulp-onderwijzer te Giessen-Ouderkerk; *A. Klasing*, ondermeester te Alkmaar; *F. L. de Vrieze*, ondermeester te Broek in Waterland; *C. over de Linden*, hulponderwijzer aan den Helder; *W. Broers*, idem aan den Helder; *H. Felu*, hulponderwijzer te Neuzen; *D. P. Feikema*, ondermeester te Arum, en *H. Burg*, ondermeester te Leeuwarden.

— De gewone audientie van den Minister van Finantien, voorloopig belast met het bestuur van het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz., zal aanstaanden woensdag den 7 dezer geen plaats hebben.

— Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage hebben ter kennis van de ingezetenen gebragt, dat bij de hoogstzeldzame aangiften van cholera-asiatica, welke in de laatst verloopen weken hebben plaats gehad, het er voor kan gehouden worden, dat die ziekte van hier geweken is; immers, dat er geene noodzakelijkheid meer bestaat tot het aanhouden van het cholera-hospitaal; dat alzoo dat hospitaal met den 3 dezer is opgeheven, en geene lijders, zoo die onverhoopt zich mogten voordoen, daar meer zullen ingenomen worden.

— Donderdag jl. had bij de dienstdoende schutterij alhier, bij gelegenheid eener inspectie van het brandpiket voor die maand, de uitreiking plaats van het eereteeken, ingesteld door Z. M. den Koning, voor langdurige schutterlijke dienst, en waren door den kommandant de heeren officieren tot bijwoning daarvan uitgenoodigd. Na het houden der inspectie, werd dat eereteeken met eene toepasselijke aanspraak van den heer luit.-kolonel en onder het spelen der muziek, toegekend aan jonkh. *H. P. F. Hooft*, majoor bij het 2de bat.; *J. P. Borsboom*, adjud.-vaandeldrager; *C. J. Lehmer*, adjud.-onderofficier; *A. van Ingen*, sergeant-majoor (wegens ziekte afwezig); *G. van Essen*, sergeant; *J. C. Sandig* en *J. Hein*, muziekanten, en *C. Kagie*, horenblazer.

— De telegraafkantoren van den Hollandschen spoorweg zijn met het kantoor van den Rijks-telegraaf te 's Gravenhage, en hierdoor met de overige telegraafkantoren binnen en buiten 's Lands, in verbinding gesteld.

's GRAVENHAGE den 5 december.

Bij besluit van 2 dezer heeft Z. M. onderanderen: 1°, op hun verzoek eervol ontslag verleend aan *F. A. Vink*, als kapit. bij de dienstdoende schutterij te Rotterdam, en aan mr. *C. F. T. van Maanen*, als 2den luit. bij de schutterij te 's Gravenhage, aan den laatsten uit hoofde van verandering van woonplaats; 2°, eervol ontslag verleend aan *J. B. Huysmans*, als kapit.-kommandant der dienstd. schutterij te Maassluis, en zulks wegens zijne benoeming tot paardenarts der derde klasse bij het leger; 3°, benoemd bij de dienstdoende schutterij: te 's Gravenhage *D. Fockema*, vroeger 2den luit. bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden; te Rotterdam, tot kapitein *H. Rochussen*, thans 1sten luit.; tot 1sten luit. *J. A. P. Pit*, thans 2den luit.; tot 2de luit. *A. Hartevelt* en *J. van der Hoop* Az., thans schutters; te Leyden, tot 2den luit. *J. G. de Sain*, thans schutter; te Maassluis, tot kapit.-kommandant *M. Dirkzwager Gz.*, thans 1sten luit., en te Alkmaar, tot 2den luit. à la suite mr. *C. F. T. van Maanen*, tot dusverre 2den luit. bij de dienstd. schutterij te 's Gravenhage.

— Men verneemt dat Z. M. de Koning zich eerstdaags naar het Loo zal begeven, ten einde aldaar eenige dagen te verblijven.

— *L'Echo* zegt vernomen te hebben, dat Z. M. den heer mr. *H. Provó Kluit*, burgemeester van Amsterdam, benoemd heeft tot raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden. Men weet, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal dien heer de eerste op de lijst van kandidaten voor gemelde betrekking had geplaatst.

— Bij Zr. Ms. besluit van 22 november ll., heeft Hoogstdezelve, met wijziging van de bestaande formatie van het regement grenadiers en jagers, bepaald, dat de daarbij uitgetrokkene 2de luitenants voortaan zullen kunnen zijn 1ste luitenants op het voor dien rang bepaalde tractement van *f* 900 's jaars.

— Z. K. H. prins *Frederik* heeft, uit aanmerking van de duurte der eerste levensbehoeften, aan een groot deel zijner bedienden eene verhooging van loon toegekend.

— Een Scheveningsche visscher heeft zich, ten gevolge van eene hem persoonlijk niet betreffende, niet noemenswaardige aanmerking van zijn zwager, die stuurman op de pink was, waarop hij als matroos voer, van het vaartuig in zee laten vallen en is zoo doende verdronken, in weêrwil hij pogingen tot redding aanwendde, die door de bemanning ondersteund werden.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van maandag 5 december.*

De commissie, belast geweest met de aanbieding der voordragt voor een lid der Algemeene Rekenkamer aan den Koning, heeft deswege, bij monde van den heer *van Lynden*, verslag uitgebragt. De commissie is ll. zaturdag bij den Koning ten gehoore ontvangen, en na aanbieding der voordragt, heeft Z. M. te kennen gegeven, dat hij zich onmiddellijk met het doen eener keuze zou bezig houden. Aan de commissie zijn overigens de gewone eerbewijzigingen gegeven. — Voor kennisgeving aangenomen; wordende de commissie voor de volbrenging harer taak door den Voorzitter namens de Vergadering dank gezegd.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1854 (*Hervormde en andere Eerediensten*) en wel over dat hoofdstuk in zijn geheel.

De heer *van Eck* heeft zich tegen het hoofdstuk verklaard. Hij heeft dit ten vorigen jare gedaan, ook ten aanzien voor het hoofdstuk der R. K. Eeredienst, niettegenstaande die departementen toen in een tijdperk van overgang waren en zich aan het hoofd daarvan geene afzonderlijke Ministers bevonden, maar de jaarwedden dier Ministers voor memorie waren uitgetrokken. Vermits hij nu in beginsel is tegen de aanstelling van afzonderlijke Ministers voor die departementen, is hij thans nog te meer tegen deze beide hoofdstukken, vermits men thans bepaaldelijk aan het hoofd daarvan afzonderlijke Ministers wil plaatsen. Hij komt nu op tegen de bewering, dat het teedere der zaak, waarbij die departementen zijn betrokken, ook afzonderlijke hoofden vordert, ter behartiging der belangen, daarbij betrokken, want indien dit gegrond ware, dan hadden ook alle andere

kerkgenootschappen dan deze twee groote, mitsgaders de verschillende afdeelingen der Hervormde Kerk, aanspraak op een afzonderlijk Minister. Zijne bedenking nu tegen deze regeling is, dat daardoor te zeer de Kerk aan banden wordt gelegd en hare vrijheid wordt belemmerd. De Staat moet zich alleen bepalen tot een toezigt van politie, niet tot inmenging in en regeling van de belangen zelve der kerkgenootschappen, die hij beschouwt als particuliere ligchamen, behoorende tot het *jus privatum*. Hij wijst voorts op de gevolgen, die het maken der bekende elf reserves ten aanzien van het algemeen reglement van de Synode der Hervormde Kerk heeft te weeg gebragt en geeft zijne afkeuring te kennen, dat die reserves nog bestaan, ja zelfs nog verdedigd worden. Hij zal op deze gronden tegen het hoofdstuk stemmen.

De heer *Zijlker* zal, wanneer hij in den loop der discussien niet nader wordt ingelicht, tegen dit hoofdstuk en het volgende stemmen, omdat hij, in het belang van de zelfstandigheid der Kerk, de opheffing van afzonderlijke departementen van eeredienst had gewenscht. Hij heeft zich er vroeger alleen voor verklaard, omdat die departementen in wezen zouden blijven tot zoo lang de organisatie der Kerken tot stand zou zijn gekomen.

De heer *de Kempenaer* acht de vraag, welke ten deze geldt, hoogst gewigtig. Zij splitst zich in twee deelen: 1°, zijn deze afzonderlijke departementen noodig? 2°, wat moeten zij wezen? Zijns inziens behoort de beoordeeling daarvan uitsluitend aan den Koning, volgens art. 83 der Grondwet, en daarmede is de zaak afgedaan. Hij gaat overigens de gronden na, die leiden om zich te eerder bij 's Konings keuze neêr te leggen om een bepaald ambtenaar aan te stellen. Zij zijn deze: 1°, de aard der kerkgenootschappen, als zedelijke ligchamen, op het grondgebied van den Staat werkende in den Staat. Zij zijn ja vrij, maar gebonden aan de wetten van den Staat. — 2.° De tegenwoordige toestand der kerkgenootschappen. — 3.° Er zijn ten opzigte van al de kerkgenootschappen aan den Koning bepaalde verpligtingen opgelegd. Hij moet ze allen gelijkelijk beschermen. Maar buitendien, ze moeten ook worden beteugeld, zij moeten gehouden worden binnen de palen van de wet. Er is volstrekt politie noodig. Hij staaft dit beweren met voorbeelden, zoo binnen als buiten 's Lands. De godsdienst is van hare oorspronkelijke bestemming afgeweken. Zij is, zoo hier als elders, al meer en meer een twistappel geworden, ten einde staatkundige bedoelingen te bereiken, en zoo komt hij van zelf tot de afscheidingen in de Hervormde Kerk. Hij karakteriseert die partij, die door middel der godsdienst op het Staatsgebied wil treden; die twist, vuur en vlam wil, en daarom de Akademien niet wil doen zijn leerscholen en oefenperken, maar strijdperk en twistzalen, om reeds in den jeugdigen leeftijd staatkundige en godsdienstige partijschappen aan te vuren. En wanneer dat alles wordt uiteengezet, onder de bedreiging aan het Ministerie: „tel uw vijand niet te ligt; acht u zelven niet te sterk; gij hebt ons noodig; gij zult eerlang gedwongen worden te geven wat gij nu nog weigert;" waar zóó gesproken en gedreigd wordt, daar ziet men de noodzakelijkheid van afzonderlijke Ministers, uit het oogpunt van beteugeling, te eerder in.

De heer *Blaupot ten Cate* is van oordeel, dat men hier van beide zijden te ver gaat. Hij gelooft niet, dat door het al of niet bestaan van afzonderlijke departementen voor de eeredienst tevens wordt uitgemaakt de al of niet afscheiding van Kerk en Staat. Wat intusschen zijne meening betreft, erkent hij dat er omstandigheden en belangen kunnen zijn, welke het toezigt en de medewerking van den Staat vereischen, ook in het belang van orde en rust; maar hierin ligt nog niet de behoefte opgesloten van afzonderlijke Ministerien. Er is een Minister van Justitie, en thans ook eene wet op de kerkgenootschappen, voor het zoogenaamde gemengde terrein, terwijl ook bij een afzonderlijk hoofd de Staat zich toch van het *jus in sacra* moet onthouden. De spreker onderzoekt wat eigenlijk de verhouding tusschen Kerk en Staat is, naar aanleiding van de bepalingen der Grondwet, en zegt dat zulks is eigen werkkring en onthouding van inmenging van hetgeen uit den aard der zaak of der anderen terrein behoort. Dit neemt niet weg, dat beiden gedurig met elkander in aanraking kunnen komen. Dit volgt zelfs uit de Grondwet, welke wil, dat de Koning waakt dat de Kerk niet buiten hare grenzen gaat. Overigens beroept zich de spreker op art. 168 der Grondwet, ten betooge, dat er geen afzonderlijk hoofd voor de departementen der eeredienst noodig is. Immers, al wat buiten dit artikel is, ook de wet op de kerkgenootschappen, behoort tot de bevoegdheid van het departement van Justitie. Kan nu, hetzij omdat een departement te veel werkzaamheden heeft, hetzij om andere redenen, de Eeredienst niet bij een der bestaande Ministerien gevoegd worden, dan kan daartoe een ander middel gevonden worden. Hij geeft daartoe bij voorbeeld in bedenking, op te rigten één Ministerie voor eeredienst, onderwijs en armbestuur, waarbij ook de kunsten en wetenschappen zouden kunnen gevoegd worden. Ten slotte voegt de spreker er nog bij, dat hij intusschen, welke beslissing ook genomen worde, nooit zou wenschen, inbreuk op de vrijheid van eenig kerkgenootschap, welk ook, te maken.

De heeren *van der Veen* en *Hengst* verklaren zich mede tegen dit en het volgende hoofdstuk, omdat men afzonderlijke hoofden voor de departementen van Eeredienst bepaald wenscht te vestigen. Het toezigt van den Staat kan door den Minister van Justitie behoorlijk gehouden worden.

De heer *Storm* was vroeger een bestrijder van de afzonderlijke hoofdstukken voor de Eeredienst en is dit thans meer dan immer, vermits het beginsel van afscheiding van Kerk en Staat zich al meer en meer heeft bevestigd. Hij wil wel erkennen, dat het bezwaar der inmenging van den Staat voor de Protestantsche Kerk zoo groot niet is als voor de R. K. Kerk, maar de Protestanten hebben toch gelijk *regt* op vrijheid in hun kerkgenootschap. Die vrijheid moet hun evenzeer worden verzekerd als aan de Katholieken en zij is hun even dierbaar. Hij acht dus het bestaan van dit afzonderlijk departement eene nuttelooze uitgave, waaraan hij zijne goedkeuring niet geven mag. De bemoeijingen van dit departement kunnen zonder het minste bezwaar aan een ander Ministerie worden opgedragen. Door de Regering zijn ook geene aannemelijke redenen aangevoerd voor het herstel van dit afzonderlijke Ministerie; hij begrijpt althans niet, welke afzonderlijke werkzaamheden bij dit departement zouden kunnen bestaan, die niet gevoegelijk bij een ander departement konden geschieden en in deze tijden van duurte, gebrek en kommer heeft hij bezwaar om dit geld als eene sinécure te doen besteden. Hij heeft nog dit bezwaar, dat eigenlijk de Minister voor het hoofdstuk Herv. Eeredienst niet bestaat. Wie zal dus de gevoteerde som als jaarwedde genieten? Een der bestaande Ministers zal dat toch wel niet bij hêt zijne nemen. — Hij beantwoordt vervolgens de opmerking, dat het hier geldt een constitutioneel regt van het Hoofd van den Staat, dat, volgens de Grondwet, departementen van algemeen bestuur instelt en er de hoofden van naar welgevallen benoemt. Tegenover dat regt, zegt de spreker, staat een ander constitutioneel regt over: het regt namelijk van deze Kamer om de noodzakelijkheid en het nut der uitgaven te beoordeelen, en wanneer zij eenige uitgaven niet in overeenstemming achtte met de belangen en het welzijn van den Staat, zich daartegen te verklaren. Daarbij wordt toch het constitutioneel regt van het Hoofd des Staats uitgeoefend door tusschenkomst en onder verantwoording van een Minister. De Regering nu mag nimmer over de met zoo veel moeite en zorg door de Natie opgebragte penningen naar willekeur beschikken.

De heer *Elout* kan niet ontkennen, dat bij hem eenige twijfel bestaat, omtrent het wenschelijke, in het belang van Kerk en Staat, van afzonderlijke departementen van Eeredienst en wel meer bepaald in betrekking tot de zienswijze der Regering. Hij vreest dat bij dit Gouvernement een afzonderlijk hoofd welligt zijne bemoeijing verder zou uitstrekken dan noodig is. Vele bemoeijenissen, nog bestaande, zoo als het collatie-regt, dat van handopening en de kerkelijke approbatie, zouden moeten worden weggenomen, en wat blijft er dan tot regeling van het departement over? Zoodanig afzonderlijk departement zou dus welligt aanleiding geven tot botsing en bovendien financieel bezwaar hebben. De spreker erkent dat de betrekking tusschen Kerk en Staat hoogst gewigtig is. Maar dit zal zich voornamelijk daarin moeten openbaren, dat men in acht neme de godsdienstige behoeften, zoo van de kerkgenootschappen afzonderlijk als onderling. Zoo zal dit ook het geval moeten zijn met vele nog te regelen punten: het armbestuur, het schoolwezen, het hooger onderwijs. De kennis van die behoeften is hoogst gewigtig, en had men in het Kabinet een hoofd om die allen kenbaar te maken en te verdedigen, dit zou hoogst wenschelijk zijn; doch hoe dit te bereiken met de zienswijze der tegenwoordige Regering? Men heeft het nog onlangs gehoord, bij de questie van het onderwijs, hoe de Staat zich geheel moet houden buiten de behoefte van elke gezindheid. Als men dit ziet, dan zou een afzonderlijk departement voor de Eeredienst bijna een voorwerp van weelde zijn. Men wil toch van het hoofd van dat departement niet maken dan een *commissaire politique*. Hieromtrent intusschen is de spreker het volstrekt niet eens, en beroept hij zich op de Grondwet, welke onderanderen zegt, dat het onderwijs zal worden geregeld met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen. Hij verlangt eenige geruststellende verzekering van de Regering, waarnaar hij zijne stem zal regelen. Deelt het Kabinet zijne meening omtrent de strekking van een departement van Eeredienst, hij zal er zich voor verklaren. Is dit echter het geval niet, dan ziet hij daarin een geldelijk bezwaar, zonder eenig voordeel.

De Minister van Finantien, tijdelijk belast met het bestuur voor de zaken der Hervormde en andere Eeredienstеn het woord opvattende, herinnert, dat men hoofdzakelijk de afscheiding tusschen Kerk en Staat heeft ingeroepen, om daarop het betoog te bouwen, dat het bestaan van afzonderlijke departementen voor de zaken der verschillende Eerediensten *niet* noodzakelijk is. Reeds in de memorie van beantwoording heeft de Regering vermeend te mogen opmerken, dat hoe ruim ook de toepassing van het beginsel van afscheiding van Kerk en Staat worde genomen, de betrekkingen tusschen beide talloos zijn. Die betrekkingen zijn van onberekenbaar nut en van de heilzaamste gevolgen voor de Maatschappij, bij de teedere belangen, die ten deze moeten worden behartigd en welke het best door afzonderlijke Ministers kunnen en moeten worden geregeld. De Minister schetst daarbij de moeijelijkheid om de regeling der belangen van de Eerediensten op te dragen aan de hoofden der andere departementen, die reeds zoo zeer met werkzaamheden overladen zijn.

Maar de Staat heeft ook belang uit het oogpunt der godsdienstigheid en zedelijkheid der natie, de verschillende kerken door geldelijke bijdragen in stand te houden. Alles pleit derhalve voor afzonderlijke departementen en hoofden daarvan voor de eerediensten, hetgeen Z. Exc. nog nader uiteen zet. De Minister bestrijdt vervolgens de bewering, dat de werkzaamheden van het departement te beperkt zijn om een afzonderlijk minister te behoeven,— met de opmerking, dat zich hier te Lande bevinden 1300 kerkelijke Hervormde gemeenten, 1300 kerkeraden, 1300 collegien van kerkvoogden en 1500 predikanten, die telkens, waar zich eenig geschilpunt voordoet of ook om andere redenen, gewoon zijn zich aanstonds tot het departement te wenden, maar waardoor werkelijk de taak van dat departement van zeer moeijelijken en omvattenden aard is. De Staat heeft — en dit behoort ook grootelijks tot den werkkring van dit departement — orde te houden op het zuiver beheer der kerkgoederen, omdat er, bij behoefte, aan den Staat ondersteuning wordt gevraagd; het zij tot oprigting van nieuwe kerkgebouwen, het zij tot herstel van bestaande. Wat voorts de besprokene punten betreft aangaande collatieregt, handopening en approbatie, — zoo refereert zich de Minister nopens het collatieregt tot de memorie van beantwoording, ten betooge, dat, in zoo verre dat regt de voorwaarde is geweest, waarop in vroeger eeuwen vele gemeenten de stichting van kerken, pastorijen en fondsen voor de openbare eerediensten hebben ontvangen, gemeld regt is gegrond in het eigendomsregt; doch dat de regelen omtrent de uitoefening van dat regt, gelijk zij tegenwoordig kracht hebben en gevolgd worden, in zóó milden geest zijn, dat men in de kerk zich daarover niet bezwaard kan gevoelen. Wat aangaat het punt der approbatie, zoo is de Regering van oordeel, dat dat regt zou kunnen vervallen, en zij is daaromtrent in overleg getreden, zonder dat men echter voor alsnog tot een bepaalden maatregel is kunnen geraken om de approbatie reeds nu te kunnen doen vervallen. Nopens de handopening is men nog niet tot eene eindbeslissing geleid. Eindelijk behandelt Z. Exc. het punt der reserves. Ook daaromtrent verwijst hij naar de memorie van beantwoording, waarin voldoende door de Regering is te kennen gegeven, dat de reserves de strekking niet zullen hebben om zich te mengen in den eigen kring van het kerkgenootschap, maar alleen om aan te toonen, dat uit de goedkeuring van het in 1851 door de Algemeene Synode vastgesteld reglement niet kan worden afgeleid, dat hetgeen daarin omtrent regten van anderen is verordend, ook van Staatswege zou zijn goedgekeurd. In hoe ver nu die reserves zouden kunnen vervallen, dit hangt voornamelijk af van de raadplegingen, die daarover in de synodale vergadering zelve worden gevoerd; en nu is, hem reeds gebleken, dat het bezwaar nopens die reserves in die vergadering allengs minder schijnt te worden.

Verschillende sprekers voeren daarop nog het woord en ten slotte wordt het geheele hoofdstuk aangenomen met 50 tegen 12 stemmen. Tegen: de heeren *Hugenholtz*, *Westerhoff*, *Hengst*, *van Eck*, *Zylker*, *van Hoëvell*, *Sloet tot Oldhuis*, *Thorbecke*, *de Man*, *Storm*, *van der Veen* en *Reinders*.

Eindelijk worden onderscheiden rapporten op petitien uitgebragt, meestal betrekkelijk het voorstel der negen leden.

Daarna wordt de vergadering gescheiden, tot morgen ten elf ure, alsdan is aan de orde hoofdstuk VIII (*Roomsch Katholieke Eeredienst*).

EERSTE KAMER. — *Zitting van maandag 5 december.*

De Voorzitter deelt mede, dat door de Afdeelingen benoemd zijn: tot voorzitters, de heeren *van Nispen van Pannerden*, *van Beeck Vollenhoven*, *Borski* en *Martens van Sevenhoven*; tot onder-voorzitters, de heeren *van Andringa de Kempenaer*, *van Rijckevorsel*, *Lotsy* en *Blankenheym*.

Aan de orde is de beraadslaging over de vraag, of de heer *Cost Jordens*, ten gevolge zijner herbenoeming tot kantonregter te Deventer, heeft opgehouden lid der Kamer te zijn?

De heer *van Andringa de Kempenaer* blijft bij zijne vroeger geuite meening, dat de kiezer, die een ambtenaar tot lid der Staten-Generaal heeft benoemd, daardoor getoond heeft geen bezwaar te hebben, dat die betrekking door een ambtenaar worde vervuld; zoodat, naar zijne meening, hier art. 91, laatste §, der Grondwet niet van toepassing is. Thans is echter in de vergadering aanwezig een lid der Regering, dat een werkdadig aandeel aan de herziening der Grondwet heeft genomen en op wiens oordeel hij dus veel prijs stelt. Hij zal de inlichtingen van dien Minister te gemoet zien.

De heeren *van Beeck Vollenhoven* en *van Nispen* blijven bij hun gevoelen, tijdens de benoeming van den heer *Tonckens*, in mei jl., dat ook een herbenoemde zich aan eene herkiezing moet onderwerpen. De heer *van Nispen* is zelfs van oordeel, dat, na de destijds genomen beslissing, men thans op de zaak niet behoeft terug te komen.

De Minister van Justitie zegt eenigzins in eene moeijelijke omstandigheid te verkeeren. Zijn ambtgenoot, de Minister van Binnenlandsche Zaken, die op zich genomen had in de vergadering tegenwoordig te zijn, is eenigzins ongesteld, daarin verhinderd. Nu is Z. Exc. in eenigzins moeijelijke omstandigheid, omdat hij vroeger, in eene andere betrekking, zijn bijzonder gevoelen heeft geopenbaard, en dat gevoelen door de meeste leden van het Kabinet niet wordt gedeeld. Hij moet zeggen, dat, bij de behandeling der laatste § van art. 91 der Grondwet, aan eene herbenoeming niet is gedacht. Noch bij de commissie, noch later, is de zaak ter sprake gekomen. Als des Ministers bijzonder gevoelen moet hij zeggen, dat iemand, die benoemd wordt voor een bepaald tijdvak, na de expiratie daarvan, *per se* ophoudt de betrekking te bezitten, welke hem was opgedragen, waaruit Z. Exc. afleidt, dat herbenoeming gelijkstaat met benoeming. Anderen intusschen zijn van een ander gevoelen, en die hebben het oog gevestigd op den kiezer, zoo als door den eersten spreker is aangemerkt. Dit is ook het gevoelen van vele leden van het tegenwoordig Kabinet. De Kamer moet nu beslissen.

De heer *van Nispen* wenscht nu de vraag in algemeenen zin beslist te hebben, opdat men niet telkens op de zaak terugkome.

De Voorzitter geeft te kennen, dat thans aan de orde is de door den heer *Cost Jordens* gestelde vraag; deze dient eerst uitgemaakt te worden.

De heer *van Andringa de Kempenaer* ondersteunt het voorstel van den heer *van Nispen*, om in het algemeen te besluiten, dat, aangezien de zaak reeds vroeger beslist is, de vergadering zich tot het nemen van een nieuw besluit onbevoegd verklare.

De Voorzitter is bereid later een algemeen besluit in behandeling te brengen, maar thans is aan de orde de beraadslaging over de door den heer *Cost Jordens* gedane vraag.

Bij hoofdelijke omvrage wordt met 18 tegen 7 stemmen beslist, dat de heer *Cost Jordens* opgehouden heeft lid der Kamer te zijn. — Tegen: de heeren *Paspoort van Grijpskerke*, *van Weel*, *van Aylva van Pallandt*, *van Wessem*, *de Villers de Pité*, *van der Lek de Clercq* en *Insinger*.

Op de vraag van den Voorzitter of de heer *van Nispen* nu een nader voorstel heeft te doen, verklaart deze dat dit, na de genomen beslissing, niet meer mogelijk is.

De commissien van rapporteurs zijn gereed met hare verslagen nopens de ontwerpen van wet wegens verstrekkingen van Marine en Oorlog van 1853. — Beraadslagingen bepaald op aanstaanden woensdag ten 2 ure.— De zitting is daarna gescheiden.

ROTTERDAM den 5 december.

Aanstaanden donderdag den 8 dezer, ten 12½ ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, die, zoo noodig, des avonds ten 6½ ure zal worden voortgezet. Daarin zullen de volgende zaken ter tafel worden gebragt: Mededeeling van ingekomen stukken; benoeming van drie leden voor de commissie van geneeskundig toevoorzigt; idem van eene adjunct-stadsvroedvrouw; idem van een doodgraver; voortzetting der deliberatien over de concept-verordening voor het armbestuur, en delibereren over het voorstel van vijf leden ter openbaarmaking van concept-verordeningen.

— Bij de Plaatselijke Commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier is zaturdag den 3 dezer aangegeven 1

cholera-lijder en 1 overledene, zijnde zondag den 4 dezer geene berigten ingekomen.

— Zr. Ms. schoener ATALANTE, luit. *Kroef*, is heden morgen, laatst van Vlissingen, te Hellevoetsluis binnengekomen.

— Gedurende de maand november zijn langs den Hollandschen ijzeren spoorweg vervoerd 65,879 reizigers, terwijl de opbrengst van reizigers en goederen heeft bedragen *f* 76,041. 16½, en langs den Rijnspoorweg zijn in die maand vervoerd 27,559 reizigers, terwijl de opbrengst van reizigers en goederen heeft bedragen *f* 47,696. 04.

— Ten gevolge van het bedanken van ds. *P. A. van Toorenenbergen* voor het op hem uitgebragt beroep, heeft de kerkeraad der Hervormde gemeente te Oud-Beijerland op nieuw de volgende nominatie geformeerd; twaalftal: dd. *D. van Wijngaarden*, te Nieuwe Tonge; *D. Bresser*, te Strijen; *J. D. Beman Brouwer*, te Ede; *S. W. la Lau*, te St. Anthonypolder; *B. Rienstra*, th. dr., te 's Gravendeel; *C. J. François*, te Venhuizen; *N. van de Roemer*, te Puttershoek; *W. C. Knottenbelt*, th. dr., te Mijnsheerenland; *N. Osti*, te Putten; *I. C. de Vijver*, te Katwijk aan Zee; *D. van den Berg*, te Krabbendijke, en *J. M. van Leeuwen van Duivenbode*, te Westmaas. Zestal: dd. *la Lau*, *Bresser*, *van Wijngaarden*, *Osti*, *Knottenbelt* en *de Vijver*. Drietal: dd. *van Wijngaarden*, *Bresser* en *Osti*; waaruit beroepen is ds. *D. van Wijngaarden*, thans te Nieuwe Tonge.

— Ll. vrijdag is het vergrooten der kerk van de R. K. gemeente te Hilversum, benevens het bouwen van een' nieuwen voorgevel met toren, ten overstaan van den notaris *A. Perk* te Hilversum, aanbesteed aan *Joh. Westers*, aannemer te Soest, voor de som van *f* 36,500.

— Men verneemt dat aan het voornemen om in het Rokin te Amsterdam een glazen paleis op te rigten, bepaaldelijk bestemd om te dienen voor tentoonstelling van bloemen en planten, thans gevolg wordt gegeven, en men sedert eenige dagen reeds bezig is in het Rokin nabij de Grimsluis de palen daartoe in te heijen.

— Op de uitnoodiging tot inzending van eene teekening of ruwe schets van een op te rigten gedenkteeken, ter eere van den overledenen kunstschilder *J. W. Pieneman*, te Amsterdam, heeft die van den beëldhouwer *F. Stracké*, te Arnhem, de algemeene goedkeuring verworven en is aan hem de vervaardiging van het monument opgedragen. Het zal bestaan in een piedestal, waarop de buste van den kunstenaar en twee engelen met eene uitgedoofde fakkel in de eene hand en met de andere eene kroon boven zijn hoofd houdende, terwijl tegen het piedestal in bas-relief de beeldtenis eener treurende vrouw zal zijn uitgehouwen.

— Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam zijn den 5 dezer aangegeven 3 cholerazieken en 1 aan die ziekte overledene.

— Nadat de algemeene kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente te Utrecht onlangs een adres aan den Gemeenteraad gerigt heeft, het ernstig verzoek tot afschaffing der jaarlijksche kermis inhoudende, is nu in de Domskamer aldaar een adres van adhaesie aan dat des kerkeraads ter teekening gelegd.

— Uit Zeist meldt men dat in den avond van donderdag ll. een hevige brand eene der schoonste fabrieken van dat bloeijende dorp heeft vernield, zijnde de katoenfabriek van den heer *Weiss*. Deze fabriek is gelegen in de Kom der Hernhutter-broedergemeente, nagenoeg naast het huis waarin de gezamenlijke publieke winkels zijn gevestigd. Niet alleen de spuiten van Zeist, maar ook die van Driebergen en de Bilt heeft men bij dit ongeval moeten aanvoeren, om eene verdere vernieling door de vlammen te beletten. Gelukkig was er geen wind, anders had men vrees gekoesterd voor het gansche blok huizen. De schade is toch reeds groot. Het verlies wordt nagenoeg op *f* 100,000 geraamd; de fabriek, zegt men, was slechts voor een vierde gedeelte dier som voor brandschade gewaarborgd; ook het magazijn heeft veel geleden. Het is treurig om te zien, die massa balen katoen en wol, verzengd of smeulende op elkander liggende, en allen, zoo niet vernield, toch zwaar beschadigd. In de eerste ontsteltenis, die trouwens ontzaggelijk groot was, daar men in 16 jaren in dat dorp geen brand gehad heeft, vermiste men het jongste kindje van den heer *Weiss*, dat onmiddellijk naast de fabriek sliep. Het was echter gered. De fabriek is het eigendom der broedergemeente, welke den heer *Weiss* als directeur had aangesteld.

— De Koning van Denemarken heeft den heer *J. van Boom*, van Utrecht, lid der Koninklijke Zweedsche muziek-akademie, ridder der Wasaorde, tot ridder der Dannebrogorde benoemd, bij gelegenheid van eene aan Z. M. opgedragen groote muziek-compositie.

— De Raad der gemeente Eindhoven heeft in zijne ll. vrijdag gehouden vergadering goedgekeurd de door het dagelijksch bestuur met den heer *C. Sporenberg* aldaar getroffen overeenkomst om met primo october aanstaande die plaats door oeconomisch gaz te verlichten.

— Dezer dagen is het bouwen van eene nieuwe meestoof onder Kloetinge besteed aan *G. Klemkerk*, aannemer te Goes, voor de som van *f* 11,300.

— In het kiesdistrict Assen is tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herbenoemd de heer mr. *L.* graaf *van Heiden Reinestein*.

— Uit Meppel wordt gemeld dat laatstleden zaturdag in den vroegen morgen aan den rijweg tusschen die stad en de Wijk het lijk gevonden is van *I. S. Kan*, welke persoon, door geheel Drenthe onder den naam van „Olde *Izak*" bekend, vermoedelijk den ouderdom van wel honderd jaren bereikt moet hebben, en sedert vele jaren verkoos, ofschoon hij eene gegoede familie had, die meermalen poogde hem een fatsoenlijk bestaan te bezorgen, bedelende in zijn onderhoud te voorzien, hetwelk hij dan ook tot het laatst toe heeft volgehouden.

— De waterhoogte te Arnhem was den 3 dezer 0 el 5 palm 5 duim.

— In ons nommer van ll. zaturdag deelden wij een berigt uit Triest mede, volgens hetwelk een der schepen van het Nederl. smaldeel nabij Smyrna schipbreuk zou hebben geleden. Dit blijkt geheel onjuist te zijn. Van Konstantinopel wordt den 17den ll. geschreven, dat de Nederlandsche koopvaardijbrik *Harmonie*, gezagvoerder *H. G. Surie*, van Rotterdam, laatst van Syra, met een gedeelte der lading suiker, den 10 nov. nabij het eiland Tenedos op strand geraakt, doch den volgenden dag af- en aldaar in de haven gebragt is; de bekomen schade niet zeer groot zijnde, zou het schip naar Konstantinopel opvaren. — Deze brik is voor een Nederl. oorlogschip gehouden.

Een zestal Liedjes, met de opschriften: *Tevredenheid; bij een Kinderlijkje; de Blinde; Lied der Weezen; Morgenlied van een Arme* en *Lied der Weduwe*, maken den inhoud uit der kleine verzameling van dichtstukjes, dezer dagen onder den titel *Verzoete Alsem* bij den boekhandelaar *S. van Reyn Snoeck* alhier uitgegeven, door onzen stadgenoot *L. van den Broek* gedicht en aan den algemeen geliefden *Tollens* opgedragen. De prijs is gering, de uitvoering keurig, de versificatie vloeijend, de denkbeelden zijn schoon en treffend en in alles heerscht die roerende eenvoudigheid welke ook de vervaardiger te regt in zijn gevierd model bewondert.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 5 December.

OVERLEDEN: J. Handhuys, man van A. Smits, 54 j. — M. Karrepijn, wed. W. Mastenbroek, 79 j. — B. van Duyl, man van G. Rossterk, 82 j. — M. van der Velde, d., 2 m. — G. J. C. Beeker, d., 10 d. — J. R. Stokvis, man van E. D. Cohen, 68 j. — J. W. Vermeulen, jm., 24 j. — J. A. Artseelen, z., 4 m. — J. C. Lagrand, d., 2 j. — H. Kersten, jd., 19 j. — R. van Dulst, jd., 29 j. — H. de Jong, vrouw van W. Wilders, 53 j. — C. P. van Eysden, vrouw van A. Boerendonk, 34 j. — M. Zwollo, wed. C. F. Spilker, 73 j. — H. J. Binneveld, z., 4 m. — C. J. Wolvekamp, d., 1 j. — B. Altera, z., 1 j. — F. C. van Schaardenburgh, z., 1 j. — S. Steenwinkel, d., 1 j.

BEVALLEN: C. J. Donders, geb. Jelkman, z. en d. — C. F. Harkens, geb. van Schaardenburgh, z. — W. Willebrands, geb. van Erk, d. — M. Compen, geb. de Klerk, z. — C. den Brabander, geb. Biesjot, d. — R. J. Lagrand, geb. Pragt, z. — J. A. Nobel, geb. Schenk, z. — J. P. Ammerlaan, geb. Bout, d.

Zeetijdingen.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Jan van Galen*, P. H. de Boer, naar Padang; *Glasgow*, J. Henderson, naar Glasgow; *Norfolk Lass*, W. Easter, naar Plymouth, en *Cadmus*, J. Stanford, n. Portsmouth.

HELLEVOETSLUIS den 4 dezer. Gisteren namiddag niets gepasseerd; de wind Z. O. — Heden morgen is het schip *Duiveland*, kapit. Viersma, binnen door van Brouwershaven alhier in het Kanaal gesleept. En zeilde in zee *Sibyl*, P. le Boutillier, naar Jersey. In zee gestoomd *Sea Gull* naar Hull, *Fijenoord* naar Londen, *Admiraal Ver-Huell* en *Bordeaux* naar Havre. Nog zeilden naar zee *Nieuw-Lekkerland*, M. B. Hoffman, naar Liverpool, en *Schiller*, C. Bähr, naar New-York, de laatste gesleept door de stoomboot *Kinderdijk*; de wind Z. Z. O.

HELLEVOETSLUIS den 5 dezer. Het schip *Schiller* is gisteren wel in zee, doch de *Nieuw-Lekkerland* over het Pampus ten anker gekomen. Gisteren namiddag uit zee *Nornen*, J. Dahl, v. Bergen; *Triton*, T. Nebendahl, van Libau, en *Oldambt*, P. H. Kamminga, van Riga; de wind Z. O. — Heden morgen zeilden in zee *Maria*, J. Jenkins, en *Isabella*, R. Swinhoe, beiden naar Londen, en *Ariel*, O. G. Jensen, naar Libau, de laatste gesleept door de stoomboot *Kinderdijk*; de wind Z. Z. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Hillechina*, S. P. Gruppelaar, naar Bristol.

BRIELLE den 4 dezer. Gisteren na posttijd niets gepasseerd. — Heden voor posttijd naar zee *Alida*, J. van der Wal, *Yorkshire Lass*, J. Ingleby, en *Aurora*, H. H. Vaalman, alle drie naar Newcastle. In zee gestoomd *St. Kearan* naar Goole; de wind Z.

BRIELLE den 5 dezer. Gisteren na posttijd uit zee *Earl Douglas* (st.), R. Vincent, van Newcastle; de wind Z. O. — Heden voor posttijd niets gepasseerd; de wind Z. W. ten Z.

MAASSLUIS den 4 dezer. De schepen die gisteren gemeld uitzeilden zijn gisteren wel in zee gekomen. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd; de wind Z. O.

MAASSLUIS den 5 dezer. Heden morgen zeilde *Metta Elisabeth*, L. C. Sörensen, naar Nykjöbing; de wind Z. Z. W.

BROUWERSHAVEN den 2 dezer. Uit zee niets. Binnen door van Hellevoetsluis op de reede gesleept *Arnold Böninger*, J. F. Meijer, van Rotterdam naar New-York; de wind Z. O.

TEXEL den 3 dezer. De wind W. N. W. — Z. W. Uit zee R. H. Voordewind van Londen, *Gouverneur van Ewijck* (st.) van Hull en J. Walloe van Drammen. Vertrokken *Queen* (st.), *Lion* (st.) en *Magnet* (st.), alle drie naar Londen.

TEXEL den 4 dezer. De wind W. Z. W. — Z. W. — Z. Z. O. Vertrokken *de Goede Verwachting*, P. Franken, n. Saramacca; *Sjoumenta*, H. H. Scholtens, n. Livorno; *Cornelia*, J. H. Leeuw, n. Gibraltar enz.; *Pollux*, J. Iversen, naar Cadix; *Phoenix*, J. Jackson, n. Glasgow; *Eagle*, E. Garwood, (v. Rott.) n. Ipswich; *Charles*, J. Thompson, naar Yarmouth; *Hanna Christensen*, N. Andersen, n. Christiania; *Fortuna*, M. Gundersen, en *Kong Syerre*, O. Jensen, beiden n. Tonsberg.

VLIE den 2 dezer. Uit zee niets. Naar zee J. C. Larsen naar Drammen.

VLIE den 3 dezer. De wind Z. O. — W. Z. W. Uit zee *Grietje Mollema*, R. A. Hazewinkel, en *Vrouw Martha*, C. Wegener, beiden van Petersburg, en *Pieter*, G. Oostervink, van Fredrikstad. Vertrokken *Jantina*, H. H. Kwint, naar Newcastle, en *Swift*, D. Squire, (van Newport) naar Harburg, als bijlegger.

ZOLTKAMP den 1 dezer. Vertrokken *Voorwaarts*, P. Kikkert, via Charlestown naar Nickerie.

VLISSINGEN den 4 dezer. Ter reede gekomen gisteren Zr. Ms. schoener ATALANTE v. Texel, en *Frouke*, van der Wal, v. Odensee naar Antwerpen.

Aangekomen:

Te CORUNNA 20 nov. *Libra*, Giezen, v. Sunderland, en 23 dito *Gesina Hendrika*, Breeland, van Vigos. Te BAYONNE 25 nov. *Margrietha*, de Jonge, van Duinkerken. Te BREMERHAVEN 1 dezer *Peta*, Wiese, van Amsterdam; 3 *Sylphide*, Idman, v. Batavia. Te GLUCKSTADT 2 *de Stoomvaart* (st.), Visser, van Amsterdam. Te CUXHAVEN 2 *Johannes*, Hollander, mede van Amsterdam, *Cornelis*, Fokkes, van Cette, en *Jonge Lucas*, Bontekoe, v. Sunderland; 3 *de Elve* (st.), Hansen, van Rotterdam, en *Maria Anna*, Duit, van Livorno.

Vertrokken:

Van ACRA 4 november *de Goudkust*, de Wit, naar de Beneden-Kust (alles wel aan boord). Van BREMERHAVEN 2 dezer *Dirkje*, Poort, naar Amst. Van WARNEMUNDE 1 dezer *Twee Aaltjes*, Rozema, naar Kirkaldy. Van AARHUUS 29 november *Alfred*, Johansen, en *Nye Pröve*, Dam, beiden naar Holland. Van MULLERUP *Vriendschap*, Gort, mede naar Holland. Van DANTZIG 29 november *Tweelingen*, Poorta, naar Amsterdam, *Vriendschap*, Stenger, naar Rotterdam, *Roelfina Gesina*, Bolhuis, *Onderneming*, Flik, *Catharina*, Flik, en 30 dito *Helena*, Broekman, alle vier naar Antwerpen. Van LIBAU 25 november *Johanna*, Ahrens, 26 dito *Hendrika*, Plukker, *Paul Friedrich*, Fenger, en 27 *Maria Theresia*, Schwede, alle vier naar de Maas.

UITGEKLAARD: Van GIBRALTAR 22 nov. *Ommelanden*, L. S. Wieringa, (van Odessa) naar Rotterdam.

CAGLIARI 25 nov. De *Tonia*, kapit. Speenhoff, v. Alexandrië naar Queenstown of Falmouth, den 11 dezer lek enz. alhier binnengeloopen, heeft de lading gelost; men vreest dat dit schip alhier niet zal kunnen gerepareerd worden.

ELSENEUR gepasseerd: Den 21 nov. *Jacobus*, van Deest, *Zwillinge*, Ahrens, *Fennegina*, Puister, en *Heinrich III*, Ehlers, alle vier van Libau naar de Maas; *Afina Hillechina*, Drewes, van Riga naar Gent; *Maria Beerta*, Tap, van Petersburg naar Newcastle; *Sieka*, Douwes, van Riga naar Termonde; *Fides*, Walker, en *Anna Catharina*, Grilk, beiden van Petersburg naar Amsterdam. Den 29 nov. *Nestor*, Klein, van Windau n. de Maas. Den 30 nov. *Jantina*, de Boer, v. Koningsbergen n. Aberdeen; de wind den 1 dezer Z. Z. W.

HOLTENAU 1 dezer. Aangekomen 29 november *Frouwina Steenhuizen*, Gort, van Prestoe, en *Onderneming*, Heida, van Nykjöbing, beiden naar Amsterdam; heden *Elsina*, Duintjer, van Libau naar de Maas. Het Kanaal is sints 29 november met dik ijs bedekt en de scheepvaart van hier tot Rendsburg voorloopig gestremd.

RENDSBURG 1 dezer. Den 28 november ll. zijn nog hier doorgezeild de Nederlandsche schepen *Jezelina*, kapit. Legger: *Roelina*, Rozenbeek; *Anna Catharina*, Drent; *Aastroom*, Kok; *Jonge Timen*, Swiers, en *Klasina Margaretha*, Top.

Uittreksel uit de Lloydslijsten van den 2 en 3 december:

Te LONDEN aangekomen 2 dezer *Thomas Chodwick*, Richardson, en 3 *Star*, Ramsey, beiden van Rotterdam; — in lading *Fennegina*, Duit, n. Hamburg en Bremen; — uitgeklaard 1 dezer *Stad Amsterdam*, Stokvliet, naar Port Philip, *Alida Margaretha*, Klein, *Twee Gebroeders*, Butter, en *Elisabeth*, Klasen, alle drie op avontuur; 2 dezer *Catharina Isabella*, Waker, naar Amsterdam. Van GRAVESEND vertrokken 2 *Hellevoetsluis*, Vos, n. Port Philip, en *Richard Thornton*, Dallas, naar Batavia. Te DEAL 2 *Wilhelmina Lucia*, Carst, van Londen, en is naar Sydney gezeild; — vertrokken 1 dezer *Elizabeth*, Bok, (van Londen) n. Melbourne, met al de in Duins opgehouden schepen. Te SUNDERLAND 30 nov. *Dorothy Alice*, Embleton, van Rott. Te SHIELDS 29 nov. *Wubbina Venema*, Meppen, van Ipswich; 1 dezer *Maria Louisa*, van der Heyde, van Gent, *Josephine*, Dumont, van Amsterdam, *Harmonie*, Keizer, v. Delfzijl, *Arnoldina Catharina*, de Jong, en 2 dezer *Susanna Elisabeth*, Koning, beiden van Rott. Te LEITH 1 dezer *Neptunus*, Cappen, v. Harlingen. Te GRANGEMOUTH 30 nov. *Georgina*, Turcan, van Rotterdam; — vertrokken dien dag *Emerald*, Cawthorn, naar Rotterdam. Te MONTROSE 30 nov. *Maria Aurelia*, Pik, van Hamburg naar Leith. In het CALEDONISCH KANAAL 30 nov. *Meika*, Flik, van Riga naar Belfast. Van LIVERPOOL vertrokken 2 dezer *Anke Berg*, Wieringa, en *Andreas*, Haggblom, beiden naar Rotterdam. Van CHARLESTOWN 25 nov. *Cornelia*, van Os, naar Rotterdam. Van HARTLEPOOL 1 dezer *Cornelis Smit*, Ruhaak, naar Hong Kong.

Te FALMOUTH 30 november *Navarino*, Page, van Singapore, en *Alida Ikina*, Scholtens, van Galatz, beiden om order; — vertrokken 3 dezer *Ilario Fleischer*, Costa, (van Rotterdam) naar Syra. — Bij FALMOUTH 2 dezer *Valparaiso*, Kernkamp, van Batavia n. Amst.

De brik *H. Willebrordus*, kapit. J. D. de Boer, van Newcastle naar Singapore, te PLYMOUTH binnen, heeft den 2 dezer de reis voortgezet.

Het schip *Favourite*, kapit. Cousins, naar Rotterdam bestemd, is den 29 november ter reede van LEITH uit zee teruggekomen, zijnde bij Dunbar in aanzeiling geweest.

LONDEN den 1 dezer. Het Nederlandsch fregatschip *Diligence*, kapit. L. Smit, v. Hartlepool n. Batavia, op Kentish Knock aan den grond gezeten hebbende, is heden alhier in de kom van het Westindisch dok gehaald en heeft een aanvang gemaakt met lossen, waarna het in Young's drooge dok zal gehaald worden om de bekomen schade te onderzoeken. Naar men verzekert, maakt het schip nog geen duim water in het uur en zou zich de schade hoofdzakelijk bij het koper bepalen. [*Het berigt omtrent dit schip in onze vorige was onjuist.*]

Gepraaide Schepen:

Den 8 october, op 0 gr. 20 min. ZB. en 25 gr. 12 min. WL., *Jeannette Cornelia*, T. K. Veldman, van Londen naar Adelaide.

Den 23 november, op 49 gr. 37 min. NB. en 4 gr. WL., *Prins Hendrik*, H. Smit, van Londen naar Launceston (van Diemen's Land).

Door kapitein F. W. E. Schuchard:

Den 27 november, bij Zuid-Voorland, twee Hamburger brikken, toonende n.° 264 en n.° 91.

Cargalijsten.

Amsterdam.

MARIA JOHANNA, R. L. Schaap, van *Suriname*.

136 v. Suiker en 30 b. Katoen, *G. C. Bosch Reitz*; 30 v. Suiker, Wed. *J. S. van de Poll*; 40 v. dito, Ministerie van Kolonien; 12 v. dito, *J. en T. van Marselis*; 40 v. dito, *Broen en Co.*; 40 v. dito, *J. van Halmael*, en 45 b. Koffij, Order.

Antwerpen.

CREOLE, van *Rio-Grande*.

5250 gezouten Huiden, 10,000 Horens, 27 b. Haar en 150 Paardenhuiden, *L. Falcon*.

AQUILA, van *Rio-Janeiro*.

4693 z. Koffij, *Michiels-Loos*.

PLANTIN, van *Rio-Janeiro*.

1157 b. Koffij, *Michiels-Loos*; 441 b. dito, *A. Ellerman*; 1182 b. dito, *E. de Coster*; 228 b. dito, *E. en A. Weber*; 1411 b. dito en 1025 Horens, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

KAAP DE GOEDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend gekoperd Engelsch Campagne Fregatschip *Caroline Agnes*, kapit. *A. T. Morris*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

MALTA en SMIRNA, het Nederl. Schoener Hoekerschip *Oceaan*, kapitein *G. van Duffelen*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NEW-YORK, het Hamburger Brikschip *Pinnasberg*, kapitein *T. G. Herting*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

PADANG, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het extra welbezeild, nieuw gekoperd Brikschip *Jan van Galen*, kapitein *P. H. de Boer*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

Te Vlaardingen:

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip *Vereeniging*, kapit. *T. van Vliet*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Marktberigten.

ROTTERDAM den 5 December.

GRANEN enz. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. was heden in de puike kwaliteiten niet onder vorige prijzen te koopen, afwijkende soorten onbegeerd, de beste Jar. van *f* 16 tot *f* 17, mindere van *f* 13. 50 tot *f* 15. 50, de beste Nieuwe van *f* 16. 25 tot *f* 17. 25, mindere van *f* 14 tot *f* 16; Poolsche en Roode als voren aan Cons.: 156 ℔ witbonte Pools. *f* 480, *f* 490, *f* 495; 163 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 500; 160 ℔ dito *f* 480, *f* 490; 161 ℔ Bovenl. Ris *f* 485; 160 ℔ Kleefs. *f* 485; 159 ℔ Mecklenb. *f* 485; 157 ℔ Rostock *f* 475; In Veiling: 12 last 155 ℔ bonte Pools. *f* 454; 14 last 155 ℔ betere dito *f* 465, *f* 467, *f* 468, later uit de hand *f* 475. Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams., door schaarschte weder 25 cents hooger, *f* 11 a *f* 12. 50; Buitenl. prijshoudend: 143, 145 ℔ Eupat. *f* 314, *f* 315, *f* 320; 146 ℔ O. Rijn *f* 310; 146, 150 ℔ Frans. *f* 320, *f* 325, *f* 333; 142 ℔ Arch. *f* 308, *f* 310; 140 ℔ O. dito *f* 300; 148 ℔ Windau te Schiedam *f* 345. Gerst: Zeeuws., Vlaamsche en Overm. 40 cents lager, Winter *f* 8 a *f* 8. 50; dito Zomer *f* 6. 90 a *f* 7. 60. Haver 20 cents lager; Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3. 80 a *f* 4. 70; dito Lange *f* 3 a *f* 3. 70. Boekweit *f* 5 hooger, op 140 ℔: N. Brab. *f* 250, *f* 253, *f* 255; Zeeuws. *f* 238; Rijn *f* 248, *f* 250; Oostvriesche Veen *f* 240, *f* 245. Erwten: Zeeuws. Groene *f* 11 a *f* 12; groote dito *f* 12 a *f* 13. 75; Geld. Graauwe *f* 13 a *f* 16. Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 11. 50 a *f* 14. 50; dito Bruine *f* 10. 50 a *f* 14. 50; dito Paardenboonen, 20 cents lager, drooge van *f* 7. 60 tot *f* 8; Wakke van *f* 6 tot *f* 7. 25. Koolzaad zonder handel.

SCHIEDAM den 5 December.

GRANEN. Rogge, verkocht: 140, 141 ℔ N. Archang. *f* 300, *f* 303 l/m.; 142 ℔ N. Riga *f* 300 l/m.

Moutwijn, ...	per Ned. Vat zonder Fust	*f* 18. 50	zonder de belasting.
Jenever, ...	» » » » »	- 23. —	
» Amst. proef	» » » » »	- 24. 25	

AMSTERDAM den 5 December.

GRANEN enz. Boekweit *f* 7 hooger: 125 ℔ Holsteinsche *f* 280; 122 ℔ Rijn *f* 270; 120, 121 ℔ Vriesche *f* 270, *f* 273. Tarwe, Rogge, Gerst en Haver zonder handel.

Koolzaad een doen, op 9 vaten Olie te leveren: in Sept. en Oct. e. k. £ 67½. Lijnzaad zonder handel. Raapolie prijshoudend: op 6 wek. *f* 39; Vliegend *f* 37½; 1 Mei e. k. *f* 39½ a ½; 1 Sept. *f* 38; 1 Oct. e. k. *f* 38½; 1 November e. k. *f* 38½; 1 Dec. e. k. *f* 38½. Lijnolie: op 6 w. *f* 31; Vlieg. *f* 29½ a *f* 30; 1 Maart e. k. *f* 30; 1 April en Mei e. k. *f* 30½. Hennepolie, op 6 w. *f* 38½; vlieg. *f* 37. Raapkoeken, per 1040 st. *f* 84 a *f* 86. Lijnkoeken, per 104 st. *f* 11 a *f* 14.

Beursberigten.

PARIJS den 3 December.

Frankrijk 3 per cents 74. 75; dito 4½ per cents 100. 50; de actien van de Bank 2890; Napels 105. 50; Spanje 3 per cents buitenl. 46; dito binnenl. 42, en kleine stukken 43; Rusland 4½ per cents 96. — A contant sloten de 3 per cents Fransche fondsen heden even als gisteren en de 4½ per cents 25 centimes hooger dan gisteren.

ANTWERPEN den 4 December.

Spanje 1 per cents 21 7/16 p. en 21⅜ g.; dito Binnenl. 3 pct. 41¼ p. en 41⅛ g. Metallieken van november 80¼ p. en 80 g.; dito van 1852 80¼ p.

LONDEN den 5 December.

De 3 per cents Geconsolideerden 95⅜; Rusland 5 per cents 111⅜; dito 4½ per cents 98½; Spanje 1 per cents 22¼; dito Buitenlandsche 3 per cents 46; Portugal 41½; Mexico nieuwe 3 per cents 25¼; Peru 4½ per cents 71⅜; Grenada uitgestelde 8.

AMSTERDAM 5 December.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld....	2½	pCt.	61¼	61⅜	61 5/16
» dito dito	3	»	73¼	73⅜	73⅜
» dito dito	4	»	92¼	92⅝	92⅝
» Amortis-Syndicaat.....	3½	»			
» Aand. Hand.-Maatsch..	4½	»			
» O. I. Leening.........	4	»	92 11/16		
» Aand. Holl. Spoorw....	....				
» Rijn-Spoorweg.........	4½	»			
FRANKRIJK, Certificaten.........	3	»			
RUSLAND, Obl. *Hope & Co.*,.......	5	»	103⅞	104	103⅞
» dito dito 1828/29	5	»	102¼		
» Cert. dito 1831/33	5	»	94½		
» dito dito 1840...	4	»	89¼		
» dito bij *Stieglitz*......	4	»	87⅜		
» dito dito Nieuwe	4	»			
» dito Admin. te Londen	5	»	100		
» dito dito dito	4½	»	94⅜		
POLEN, Aand. 1829, *fl.* 300.....	....	*f*			
» dito 1835, - 500.....	....	-	157½	158	
» Obligatien..............	4	pCt.	82		
SPANJE, Obligatien..............	1	»	21⅝	21⅜	21⅜
» dito	3	»	45⅞		
» Binnenlandsche.........	3	»	41 3/16	41 5/16	41¼
» Amortisable Schuld.....	....				
» Bewijzen van Coupons...	....		5 3/16		
OOSTENRIJK, Obl. bij *Goll & Co.*	5	»			
» dito dito	4	»			
» dito Metall.........	5	»	76	76 1/16	
» dito dito Nieuwe	5	»	90⅞	91	91
» dito dito lett. B.	5	»	90⅞	91	91
» dito dito	2½	»	39½	39 9/16	
BELGIË, Certificaten............	2½	»	49⅜		
» dito *Rothschild.*	2½	»	50⅛		
PORTUGAL, Oblig................	3	»	36 7/16	36½	36½
» dito Uitgestelde....	....				
» 1853................	3	»			

Haarlemmermeer 99⅞ a 100, gebl. 99⅞. Rusland, Certific. van Assign., 6 pct., 68½ a 68⅝, gebl. 68½. Brazilie, 1824, £ 100, 5 pc., 94½. Peru 1849, thans 5 pct., 69. Venezuela, 3½ pct., 31½; idem Uitgest. 13⅜. Grenada, 2½ pc., 20 a 20½; idem Uitgest. 7⅞ a 8⅛. Mexico, 3 pc., 23 3/16 a 23¼.

Beleening 3 a 3½ pc. Prolongatie 4 pc.

Over het algemeen waren Hollandsche fondsen, inzonderheid 4 per cents, williger dan Zaturdag, en ook Spaansche en Portugesche, inzonderheid de laatste, hooger; terwijl zich ook voor Oostenrijksche en Mexicaansche meer kooplust vertoonde.

ROTTERDAM den 5 December.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 61¼; idem idem, 4 pc. 92½: Oblig. Haarlemmermeer, 5 pc., 99⅞. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 50. Spanje, Buitenl., 1 pc., 21⅜. Portugal, te Londen, 3 pc., 36½ l. k., 36⅜ h. k., 36⅜ gebl. k. Rusland, Cert. bij *Hope en Co.*, 4 pc., 89. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 76½, idem nieuwe, 5 pc., 90⅞; idem, 2½ pc., 39½. Mexico, 1851, 3 pc., 23 3/16 l. k., 23⅜ h. k. Badensche Loten *f* 39½.

Op de betere Londensche koersen was onze markt insgelijks willig gestemd en konden alle soorten hoogere prijzen bedingen.

Wisselkoersen.

LONDEN den 2 December.

Amsterdam	....	11,14½ a ¾.
Dito 3 maanden	....	11,16 - ½.
Rotterdam »	....	11,16 - ½.

AMSTERDAM den 5 December.

2 m.n Parijs....	*f* 55¼	geld.		2 maand. Genua	*f* 45¼	geld.
zigt »	- 56	pap.		Livorno...	- 38⅜	»
2 m.n Bordeaux	- 55	geld.		Napels	- 82	»
½ m.d »	- 55⅜	»		Petersburg	- 186	»
2 maanden Madrid.....	- 242	»		6 wek. Weenen...	- 30	»
Cadix	- 242	»		Augsburg.	- 35⅜	»
Sevilië.....	- 239	»		Frankfort.	- 98½	»
Bilbao	- 240	»		2 m.n Hamburg	- 35	»
Lissabon ...	- 40⅜	»		zigt »	- 35 1/16	»
Porto......	- 40⅜	»		2 m.n Londen ..	- 11.55	pap.
				zigt »	- 11.65	»

Rotterdam........................ ½.

ROTTERDAM den 5 December.

Hamburg.......	2 maanden	*f* 35½,	kort *f* 35½.
Parijs..........	———	- 55 7/16,	—— - 55 11/16.
Bordeaux.......	———	- 55½,	—— - 55½.
Frankfort......	6 weken	- 98⅜.	

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 5 December.

MEEKRAPPEN. Tot vorige prijzen werd er heden in goede en mooije Onberoofde nog al omgezet; mindere soorten waren moeijelijk te plaatsen. Van 2/1 en 1/1 werd bijna niets verkocht. Racijn stil.

In VLAS geen verandering op te geven. Zoowel in de vorige week op het land als heden ter markt was de handel tot ongeveer vorige prijzen vrij belangrijk.

AMSTERDAM den 5 December.

TABAK. Heden werd de verkoop bekend van 150 v. Maryland, per *Julius*.

LIVERPOOL den 2 December.

KATOEN bleef kalm, doch dagelijks heeft vrij goede omgang plaats; ord. Amerik. soorten bedingen volle prijzen. Andere kwal. zijn ferm. Brazil met matige vraag en iets flaauwere prijzen, Egijpt. was meer gevraagd doch weinig aangeboden en met ongeregelde prijzen. Suratte geniet goede vraag. De verkoopen dezer week bestaan uit 4750 b. Amerik., 70 b. Egypt. en 1490 b. Suratte voor specul., en 550 b. Amerik., 1140 b. Suratte, 700 b. Madras en 870 b. Bengaal voor uitvoer, totaal 46,380 b. Heden sloot de markt ferm met 6000 b. verkoopen, waarvan 1000 voor uitvoer, Op aanst. Woensdag is eene veiling van 1200 b. W. Sea Island aangeslagen.

HAVRE den 2 December.

KATOEN blijft kalm en men noteert de verkoopen van 550 b. tot 3 ure; de prijzen bleven onveranderd; men spreekt ook nog van vrij belangrijke omzettingen op levering. Wij noteren:

	New-Orleans.	Mobile.	Georgie en Florida.
Très bas............	73	73	73
Bas................	86	86	85
Très ord............	96	94	91
Ordinair	102	99	96
Bon ord.............	105	101	99
Petit Courant.......	108	—	—
Courant.............	111	—	—
B. Cour.............	—	—	—

Voorraad: in loco op heden 33,300 b. (waarvan 31,700 b. der Ver. Staten) tegen 12,000 b. in 1852 en 20,000 b. in 1851. — KOFFIJ blijft ferm en 345 b. ongewasschen Rio bedongen heden fr. 64. 25 per 50 kil. entr. — HUIDEN kalm. De verkoopen in loco gedurende de maand Nov. bestaan uit 4251 drooge B. A., 3821 gez. dito (zoo disp. als op lev.), 4500 gr. gez. Rio Grande, 200 gez. Rio Hache, 126 dr. gez. Martinique, 584 gr. gez. Guadeloupe, 2000 gr. gez. Pernambucco op levering, 1467 dito Paardenvellen (a fr. 6), 7636 Calcutta Huiden, 2000 Java dito en 700 Buffelhuiden, totaal 27,285 stuks. De prijzen bleven onveranderd. Voorraad 7279 dr. B. A., 2400 gez. Rio Grande, 2082 gez. Rio Hache, 849 gez. Laguayra en 5000 dr. Paardenvellen. — POTASCH. Van Amerikaansche 1ste kwaliteit werden heden 6 vaatjes a fr. 49 per 50 kil. omgezet. — GRANEN blijven met neiging tot rijzen. Van Amerikaansche Tarwe werd heden betaald fr. 84. 50 tot 86 per 200 kil. voor 944 z., 13,550 bush. blanke op levering; fr. 84 voor 880 z., 2700 bush. blanke en roode dito, en fr. 82. 50 voor 2400 hec. dito iets aangestoken. — MEEL. Amerikaansch op nieuw levendiger. Men noteert heden de verkoopen van 1637 vaatjes disp. Genessee van fr. 46 tot 46. 25 per vaatje entr.; 250 vaatjes dito extra van fr. 47 tot 48. 50, en 8485 vaatjes Genessee, New-York, Ohio en Baltimore op levering van fr. 46 tot 47. 50.

PERNAMBUCCO den 1 November.

(*per Geneviève*).

SUIKER. Onze aanvoer vermeerdert weinig en de oogst is zeer achterlijk. De berigten van verscheidene districten zijn verre van gunstig en houden in dat de oogst niet alleen achterlijk doch dat dezelve ook kleiner zal zijn. Men betaalt thans nog zeer hooge prijzen. Sedert ons laatste berigt werden slechts 78 ton aangeboden. De uitvoer sedert 1 Nov. 1852 bedraagt 65581 ton, welke men als de opbrengst van den oogst van 1852 en 1853 kan beschouwen. In Paraïbo of Maceio zijn geene omzettingen genoteerd. — KATOEN met beperkten aanvoer. Na ons vorig berigt hebben wij slechts 614 b. ontvangen. Na de ontvangst der Engelsche berigten van 24 Sept. was de markt zeer ongeregeld; men betaalde voor eenige kleine partijtjes rs. 5800 a 6200 en voor de aankomst der aanstaande post zien wij geene meerdere levendigheid te gemoet. De uitvoer na onze vorige berigten bedroeg 846 b., die sedert 1 Julij 11751 tegen 14062 in 1852. Voorraad 4910 b. Na de ontvangst der Engelsche berigten zijn de prijzen te Paraïbo rs. 500 per arr. gedaald. HUIDEN ferm, doch met beperkten omgang. — VRACHTEN. Twee of drie schepen schijnen te Rio bevracht geworden te zijn om alhier Suiker voor het Kanaal te laden a 60/ en 62/6. Men noteert Liverpool 30/ voor Suiker, ⅝ a 11/16 d. voor Katoen en 45/ voor Huiden. — WISSELKOERS. Londen 27⅜; Parijs 345 a 347.

Advertentien.

*** Het NEDERLANDSCH ISRAELITISCH ARMBESTUUR alhier berigt hiermede, dat, met goedkeuring van Wel Ed. Achtb. Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad, de gewone *COLLECTE*, ten behoeve der Israelitische Armen, zal plaats hebben en door Heeren Leden der Israelitische Collectanten-Vereeniging alhier zal worden waargenomen Woensdag 7 December 1853, des voormiddags ten 11 ure; wordende gemelde Armen in de welwillendheid hunner Stadgenooten aanbevolen.

Gevoelig voor de vele bewijzen van deelneming, ons betoond bij het smartelijk verlies van ons dierbaar Kind, betuigen wij daarvoor onzen opregten dank.

J. H. VAN 'T HOFF.
Rotterdam A. J. VAN 'T HOFF,
5 December 1853. KOLFF.

Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON A. P. VAN DER HOOP, geliefde Echtgenoot van
Amsterdam
3 December 1853. J. VAN EIK.

Heden overleed mijn waarde Echtgenoot, BASTIANUS VAN DUYL, vroeger *Binnenvader in het Gasthuis alhier*, in den ouderdom van 82 jaren, diep betreurd door mij, zijne Kinderen en verdere Betrekkingen.

Rotterdam G. ROSSTERK,
den 4 December 1853. Wed. B. VAN DUYL.

Op uitdrukkelijke begeerte van den Overledene zullen er geene uiterlijke rouwteekenen gedragen worden.

*** DERDE LEESVERGADERING bij het Departement Rotterdam der Maatschappij **tot Nut van 't Algemeen**, op MORGEN den 7 December 1853, des avonds ten 7 ure, in het Locaal in den Oppert.

Redenaar de Heer **F. H. GÖRLITZ.**

In naam van het Bestuur,
G. VAN REYN, *Lid en Secretaris.*

GENERAL SCREW STEAM SHIPPING COMPANY
(*Incorporated by Royal Charter*).

WEKELIJKSCHE DIENST TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN,
voor GOEDEREN en VEE.
Het Engelsche Schroefstoomschip
EARL OF AUCKLAND,
Kapitein *William Wintle*,
vertrekt van **ROTTERDAM iederen Woensdag.** Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te *Rotterdam*, en W. H. CAREY, 21 Marklane, *Londen*.

STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND.
Voor Passagiers en Goederen.

Naar **LEITH**, het Stoom-Schroefschip ***IVANHOE***, Kapit. ***George Craib***; vertrekt Zaturdag 10 December, des morgens vroeg. Adres bij *GEORGE LEVINGSTON & J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MACGREGOR*, Agent te Leith.

Rotterdamsche Schouwburg.

Donderdag 8 December 1853, **Buitengewone Voorstelling**, door het Personeel van den Amsterdamschen Schouwburg, onder Directie van *J. EDUARD DE VRIES*, met medewerking van den Heer A. PETERS, als Gast: **DE EER DES HUIZES**, Tooneelspel, in 5 bedrijven, naar het Fransch van *Leon Battu* en *Maurice Desvignes*, door *G. van Beek*, nooit alhier vertoond. Gevolgd door: **HET WETBOEK DER VROUWEN**, Blijspel met Zang, in één bedrijf, naar het Fransch van *Dumanoir*. Aanvang ten **zes ure.**

SOIRÉE MUSICALE,
te geven door Mevrouw
CLARA SCHUMANN, GEB. WIECK,
Pianiste van den Keizer van Oostenrijk,
op VRIJDAG den 9 DECEMBER 1853,
des avonds ten **half acht** ure,
in de ***Concertzaal***, in de Bierstraat te Rotterdam.

Er zullen geene Lijsten van Inteekening worden aangeboden. De **Toegangbiljetten** zijn a ***f* 2. 20** te bekomen bij den Heer *W. C. DE VLETTER*, en des avonds aan de Zaal.

Men verlangt, voor **Twee MEISJES** (Weezen), van **17** en van **5** jaren oud;
KOST EN INWONING,
bij Fatsoenlijke Burgerlieden, P. G. Nadere onderrigting bij de Wed. *P. VAN WAESBERGE & ZOON*, in den Houttuin, 11—194.

*** De **ONROERENDE GOEDEREN** te Rotterdam, als: N.° 1, het **HUIS** en **ERVE**, in de Tweede Lombardstraat, wijk 8, n.° 168; N.° 2, de Partij **WARMOEZIERSLAND**, met **HUIS** en **SCHUUR**, in het Zwaanshals, wijk **14**, n.° 36, en N.° 3, het **HUIS** en **ERVE**, in de Zwanesteeg, wijk **11**, n.° 506, die op 30 November ll. door den Notaris *VAN DER HOEVEN* zijn geveild in het Notarishuis alhier, zullen ter zelfder plaats, op Woensdag 7 December 1853, des namiddags ten 4 ure, worden *Afgeslagen*.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

FRANS DIJKMAN, Notaris, residerende te Rotterda[m] als last hebbende van zijnen Principaal, is voorneme[ns] om op MORGEN den 7 December 1853, des namidda[gs] ten 4 ure, in het Notarishuis, aan de Gelderscheka[de] aldaar, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

Een hecht, sterk en welgelegen **HUIS, BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aan d[e] westzijde van de Eerste Lombardstraat, op den noord hoek van de Watersteeg, te Rotterdam, wijk H/[I] n.° 122/130, Kadaster sectie K, n.s 364 en 365. Aan geslagen in de Grondbelasting over 1853 tot *f* 29. 5[0] Verhuurd tot 1 Mei 1854, in vijf Percelen, renderend te zamen *f* 312. 40 in het jaar. Te aanvaarden de[n] 1 Januarij 1854.

Het voorschreven Pand kan nog HEDEN en MORGE[N] VOORMIDDAG worden bezigtigd, en zijn inmidde[ls] nadere informatien te bekomen ten Kantore van voo[r] noemden Notaris, in de Wijnstraat.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

JOHANNES HOGERSDIJK, Notaris, residerende [te] Rotterdam, als last hebbende van zijnen Principaal, [is] voornemens om op Woensdag den 14 December 1853, d[es] namiddags ten 4 ure, in het Locaal der Publieke Ve[r]koopingen, aan de Gelderschekade aldaar, publiek [te] veilen en te verkoopen:

Een hecht, sterk en voordeelig gesitueerd **HUIS BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen a[an] de noordzijde van den Houttuin, wijk L, n.° 185, nie[uw] wijk **11**, n.° 227, te Rotterdam, en bij het Kadaster beke[nd] sectie N, n.° 134, groot 26 Ellen. Aangeslagen in [de] Grondlasten over 1853 op *f* 20. 91. Zijnde het Benedenh[uis] in eigen gebruik en de Bovenwoningen verhuurd per we[ek] in twee Perceelen, zamen voor *f* **112** 's jaars; kunnen[de] dit Pand den 1 Januarij 1854 worden aanvaard en zijn[de] inmiddels ***uit de Hand te koop.***

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore v[an] voornoemden Notaris, aan de Korte Hoogstraat, wijk [..] n.° 310, te Rotterdam; zullende het te Veilene kunn[en] worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veilin[g] van 's morgens 10 tot 's namiddags 4 ure, mits voorzi[en] van een Permissiebiljet, door denzelven Notaris afgegeve[n].

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *JAN VAN DER HOOP Jac. Z[n.]* residerende te Rotterdam, als last hebbende van zij[ne] Principalen, is voornemens om op Woensdag de[n] 21 December 1853, des namiddags ten 5 ure, in he[t] Notarishuis te Rotterdam, in het openbaar te veilen e[n] te verkoopen:

Een hecht, sterk en gunstig gesitueerd **PAND**, be[staande] in Vier **PAKHUIZEN**, Drie **ZOLDERS, OPEN PLAATS** en **ERVE**, staande en gelegen te Rotterdam achter het Pand van den Heer *J. B. van der Poel*, aa[n] de Vest, tusschen de gewezen Binnenwegsche en d[e] Delftschepoorten, wijk 6, n.° 440, met eenen vrijen In en Uitgang onder gemeld Pand, voorts nog eenen In- e[n] Uitgang door eene gemeenschappelijke Steeg, met d[e] Panden wijk 6, n.s 527 en 528, in de Raamstraat strekkende vóór van het Pand van den gezegden Hee[r] *van der Poel* tot achter aan een Slop of Gang, uit komende in de Kikkersteeg; zijnde het te Veilene va[n] geen afzonderlijk wijknommer voorzien, en Kadastraal bekend sectie I, n.s 1360 en 1361. Aangeslagen in d[e] Grondbelasting over 1853 tot *f* 50. 20. Kunnende dadelijk worden aanvaard.

Inmiddels zijn nadere onderrigtingen te bekomen te[n] Kantore van den gezegden Notaris, terwijl het gemeld Pand twee dagen vóór en op den dag der veiling zal kunne[n] worden bezigtigd, mits voorzien zijnde van een Permissie biljet, daartoe door genoemden Notaris af te geven.

IETS NIEUWS
VAN H. C. ANDERSEN,
komt heden van de pers bij **S. E. VAN NOOTEN** te *Schoonhoven*, getiteld:
WINTERAVOND-VERTELLINGEN;
vertaald door
C. M. Mensing.

In postformaat, met eene fraaije Staalgravure. Prijs *f* 1. 60; gebonden in rood of blaauw bandje *f* 1. 9[0]

Deze VERTELLINGEN, die eene prettig[e] lektuur bij den Winterhaard opleveren, zulle[n] zeker welkom zijn aan de vele vereerders va[n] dezen genialen Schrijver.

*** Bij de Boekhandelaars ***VAN DER MEER & VERBRUGGEN*** is uitgegeven en alom verzonden:
DE CHRISTELIJKE KERK
IN DE DRIE EERSTE EEUWEN,
Voorlezingen van **Dr. K. R. HAGENBACH**,
Hoogleeraar te Bazel,
met een **Voorberigt** van H. HIEBINK,
Director van het Zendelinghuis te Rotterdam.
Twee Deelen compleet. Prijs ***f* 4. 20.**

OP REIS.
Bladen uit de Portefeuille van
Dr. *J. J. VAN OOSTERZEE.*
Inhoud: *Uit de Hartz en Thuringen*, I—IV. *Uit London*, I—II. *Brieven uit Zwitserland*, I—VII.
Prijs ***f* 2. 25.**

GESCHIEDENIS DER HERVORMING
IN DE ZESTIENDE EEUW, door ***J. H. MERLE D'AUBIGNÉ.*** Uit het Engelsch vertaald door J. OUDIJK VAN PUTTEN. Vde Deel, IVde Aflevering. Prijs ***f* 1. 25.**

Te ROTTERDAM,
bij ARRENBERG & VAN REYN.